

UMĚLECKÉ PROJEVY ČLOVĚKA V OBDOBÍ PRAVĚKU

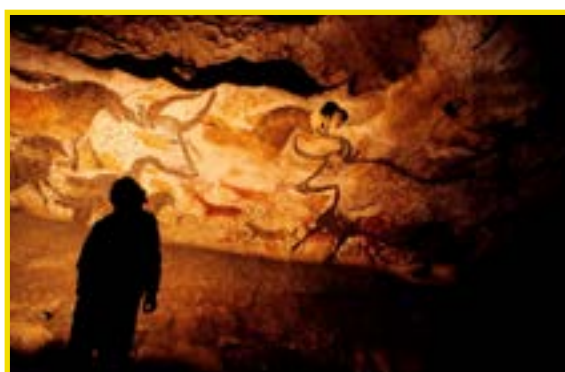
- o tanci v pravěku víme díky archeologickým nálezům (sošky, nástěnné malby, později z dekorací na keramice a užitkových předmětech)
- **NEJSTARŠÍ PALEOLIT** (do 250 000 let př. n. l.)
 - o člověku nemáme téměř žádné znalosti
- **STŘEDNÍ PALEOLIT** (250 000–40 000 let př. n. l.)
 - první tance spojené s pohřbíváním, člověk začal pohřbívat mrtvé, pořádat obřady a vytvářet sošky
- **MLADÝ PALEOLIT** (40 000–10 000 let př. n. l.)
 - člověk osidluje větší území, vznikají jednotlivé skupiny, každá skupina má vůdce (většinou šaman, nadpřirozené schopnosti)
 - lidé uctívají duchy a **TOTEMISMUS** → náboženské představy, každá skupina měla svůj znak (zobrazení zvířat a byla mu prokazována velká úcta)
 - na počest těchto věcí vyžadují lidé magické obřady (mají ovlivnit totem, lov, předky nebo duchy) obřad je doprovázen tancem, maskami a hudbou, která byla primitivní – používají se hudební nástroje jako kostěná píšťalka, chrastítka a lidský hlas
 - obřadů se zúčastňuje celá skupina
 - tanec v této formě magických obřadů ještě není uměním, tančí se pro obřad, ne pro krásu

Rituály a tance

- druhy tanců - POHŘEBNÍ
 - LOVECKÝ
 - INICIAČNÍ (vstup do dospělosti)
 - VEGETATIVNÍ (obživný)
 - SNUBNÍ / SVATEBNÍ
 - TANEC NA POČEST PŘEDKŮ
 - TANCE PLODNOSTI
- záměrem rituálů může být ovlivnění či kontrola událostí
- cílem rituálů je dosáhnout kýženého efektu – úspěch v bitvě, přiměřený déšť či přízeň bohů
- ke znázornění nadpřirozených sil se často užívá masek a kostýmů ve víře, že jejich podoba přiláká ducha natolik, aby do ní vstoupil
- nedílnou součástí rituálních tanců v pravěku jsou symboly a užívání psychedelických nebo halucinogenních látek → tanec se postupně stával zdrojem zábavy a hry
- druhy zájmů rituálů - POTĚŠENÍ (potrava, děti, příbytek)
 - MOC (větší sláva kmene)
 - POVINNOST (vůči bohům, kmenu, mravům a hodnotám společnosti)
- památky o pravěkému tanci známe např. z jeskyně **TROIS FRÈRES** (malby člověka s maskou jelena)
- v jeskyni **LA MADELEINE** jsou namalovány obrazy tanečníků
- v jeskyni **LES COMBARELLES** je vyobrazeno 21 různých figur (lidé, zvířata)

- **NEOLIT – MLADŠÍ DOBA KAMENNÁ** (9000-5000 př. n. l.)
- lidé se začali zabývat zemědělstvím a chovem dobytku
- silně **MATRIARCHÁLNÍ** = vládne žena → rozvíjí se **TANCE PLODNOSTI** a **TANCE VEGETATIVNÍ**
- pro zahánění zlých duchů vznikly **TANCE EXORCISTICKÉ = VYMÍTAČSKÉ** (prvky z těchto tanců později přecházely i do tanců lidových)
- objevují se propracované bubínky, píšťaly, dokonce i strunné nástroje
- **ENEOLIT – POZDNÍ DOBA KAMENNÁ – DOBA MĚDĚNÁ** (5000-3000 př. n. l.)
- z matriarchátu se stává **PATRIARCHÁT** = vládne muž
- změny v náboženství – juctívají se konkrétní bozi a zvířata, přinášejí se první oběti
- **DOBA BRONZOVÁ** (3000-1200 př. n. l.)
- začíná směnný obchod a vznikají první typy písma
- vyrábí se zbraně, pracovní nástroje a šperky
- lidé chápou rozdíl mezi skutečností a iluzí, tance s tím spojené se stávají divadlem, které formuje estetické cítění
- **DOBA ŽELEZNÁ** (1200-332 př. n. l.)
- civilizace se rozvíjí ve svých vlastních kulturách
- vyvíjí se stavitelství, hutnictví a umělecká řemesla
- pro taneční obřady se začaly stavět budovy – chrámy a jiná kulturní místa
- tanec se stává pevnou součástí zábavy a oslav

Přílohy

Malby v jeskyni Altamira

Malby v jeskyni Lascaux